

Kulttuuriperintöopetukseen ohjaaminen

Kokemuksia Rauman normaalikoulusta

Outi Kokkonen Kirsi Urmson
Liisa Hollming Mervi Palviainen
28.11.2005

Kulttuuriperintöopetus Rauman normaalikoulussa

- Teoreettinen viitekehys kulttuuriperintöopetuksessa
- Toteutus opetusharjoittelussa
- Kulttuuriperintöainesta opetussuunnitelmassa
- Toteutuneita hankkeita

Kulttuuriperintö

- Kotien kulttuuri
  - Paikallinen kulttuuri
  - Kansallinen kulttuuri
  - Eurooppalaisuus
  - Monikulttuurisuus
-
- Mitä yhteistä löytyy harjoittelijoiden ja harjoittelukoulun kulttuuriperinnöstä?

Käytännön toteutusta harjoittelussa

Perusharjoittelussa
yhden museokäynnin suunnittelu

- Museokäynnin osa-alueet
  - Aiheeseen perehtyminen koulussa
  - Museokäynti
  - Työskentely koulussa museokäynnin jälkeen
- Museon käyttö opetuksessa
  - Mitä yritetään opettaa? (learning)
  - Miten yritetään opettaa? (activity)
  - Saavutettiin tavoitteet? (evaluation)

Syventävä harjoittelu (esim. teemaharjoittelussa)

- Harjoittelujaksossa jokin laajempi teema
- Opiskelijan/ parin yhteisesti toteuttama
- Opettajien/ luokkien välinen yhteistyö
- Oppiaineiden integrointi
- Tuntien yhdistely ja rajojen poisto

Didaktinen toteutustapa

- Mikrohistoria tarkastelee läheltä yksilöiden elämää: mitä todellisuudessa tapahtui
- Paikallishistoria erittäin tärkeää
- Lähtökohtana oppilaan oma kokemusmaailma
- Oman kokemuksen avulla voi eläytyä menneisyyden ihmisen asumiseen, koulunkäyntiin, perhe-elämään jne. ja ikään kuin kokea tunteet, ajatukset ja tarinat

- Tutkiva ja tallentava aspekti: oma havaintotoiminta tärkeää
- Aidot menneisyyden todistuskappaleet kohteina
- Elämyksellisyys ja konkreettisuus
- Tunnepuolta rakentavaa ainesta

Huomioitavaa

- Historian opiskelun kompastuskivenä ovat lukemis- ja kirjoittamisvaikeudet
- Puhutulla ja kirjoitetulla kielellä usein ylivalta koulussa
- Abstraktit yleiskäsitteet usein vaikeita

Mikrohistoriaa painottavasta opetuksesta ehkä apua mainituissa ongelmissa

Toimintatapoja kulttuuriperintökohteessa

- Museo-opastus, erilaiset asiantuntijaoppaat, oppilaat oppaiksi
- Seikkailukierros kummiluokalle
- Kyselevä opastus, keskusteluopastus
- Tutkiva työskentely
- Pysäkkityöskentely
- ”Museoiden ihana hiljaisuus”, siis annettava aikaa vain olemiselle

Kävijän omien huomioiden työstäminen

- Tehtävävihot ja monisteet
- Kuvaaminen, piirtäminen, nauhoittaminen
- Elämyksellinen työskentely/ draamapätkät/
musiikki/ toiminnallisuus
- Omat esitykset
- Näyttelyn teko yhdessä
museoammattilaisten kanssa

Esineiden ja rakennusten syväanalysointi (Hooper-Greenhill)

- Yhdestä kohteesta kaikki irti
- Kaikki aistit käyttöön
- Esim. seuraavia tarkastellaan: koko, rakenne, materiaali, väri, tyyli, koristelu, käytön merkit, ikä, kunto, ääni, haju, paino, muoto jne.
- Vastataan kysymyksiin: miksi, kuinka, milloin, kuka, kenelle ja missä

- Lisää informaatiota kirjoista, ihmisiltä, valokuvista, filmeistä, muista esineistä
- Esine/rakennus liitetään käytännön ympäristöön
- Esineellä/rakennuksella on aina viestinsä
- Mitä esine kertoo?

Kulttuuriperintöaines Rauman normaalikoulun opetussuunnitelmassa (www.rnk.utu.fi)

- äidinkieli
- historia
- kuvataide
- käsityö
- musiikki
- huomioitu myös aihekokonaisuuksissa

Toteutuneita hankkeita

- Marela-projekti, Museosta multimediksi
- Elämää ennen vanhaan
- Perinneviikot koulun museoluokassa
- Koulun rakentamisen seuranta-projekti
- Euran emännän jäljillä
- Vanhan Rauman talot
- Seminaarinmäki ja puutarha opetuksessa

Perinneviikot

- Koulu ennen vanhaan
- Oppitunteja museoluokassa
- Senioriopettajia asiantuntijaoppaina
- Tulevat opettajat kohtaavat vanhan koulun

[Esimerkki perinneviikosta](#) koulun www-sivuilla
(arkisto/perinneviikko)

- Eläytyminen
- Virikkeitä ajattelulle

Rauman seudun hankkeita

- Elämää merimiehin kodissa
  - Rauman koulujen 2. ja 5. luokat ovat vuodesta 1978 käyneet syksyisin Kirstissä, merimiehen kotimuseossa
- Yhteistyö taidemuseoiden kanssa
- Vuoden 2005 hankkeita
  - Y niingo ympäristö
  - Viikinkikisat Eurassa
  - Joululeipojaiset Marelassa
  - Seurakunnan kotikirkkoviikko

Ohjaaminen

- Oppisisältö voi olla opiskelijalle vierasta
- Rajataan oppiaines opetussuunnitelman pohjalta
- Käynnistetään verkostoituminen
- Vahvistetaan aineenhallintaa paikallisen materiaalin avulla
- Valitaan työskentelytapa
- Pohditaan mitä jää käteen eli tuotos
- Ohjataan oppimisen arviointiin

Rohkaistaan harjoittelijaa oppilaiden kanssa

- ennen ja nyt -vertailuun
- eettiseen pohdintaan
- esteettisen kokemuksen havaitsemiseen